

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/224/2016
Identifikačné číslo spisu: 3016200002
Dátum vydania rozhodnutia: 27.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3016200002.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančenika, v právnej veci navrhovateľa: Z. P., bytom P. XX, XXX XX J., proti odporkyňi Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o výšku starobného dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 12.07.2016, č. k. 14Sd/1/2016-42, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 12.07.2016, č. k. 14Sd/1/2016-42 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom zo dňa 12.07.2016, č. k. 14Sd/1/2016-42 potvrdil rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 23.10.2015 v spojení so zmenovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 29.03.2016 a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 23.10.2015 bol navrhovateľovi podľa § 65 ods. 1, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zsp“) a podľa čl. 52 ods. 1 písm. b/ nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia priznaný od XX.XX.XXXX starobný dôchodok vo výške 78,80 Eur mesačne, zvýšený od 01.01.2015 na sumu 80,20 Eur mesačne. Dňa 29.03.2016, bolo zmenené napadnuté rozhodnutie v časti odôvodnenie. Poukázal na ustanovenie § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 555/2007 Z. z., podľa ktorého nárok na starobný dôchodok vzniká získaním 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia a dosiahnutím dôchodkového veku, ktorý navrhovateľ dosiahol XX.XX.XXXX. Poukázal na to, že vo veci sa správne postupovalo v súlade s čl. 8 ods. 1 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia a čl. 8 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004, sa po vstupe Slovenskej republiky a Českej republiky do Európskej únie naďalej uplatňuje čl.

20 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení a čl. 15 a 16 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení. Podľa čl. 20 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky sa považujú za doby zabezpečenia toho štátu, na území ktorého mal zamestnávateľ občana sídlo ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej republiky alebo naposledy pred týmto dňom. Uviedol, že odporkyňa správne poukázala na čl. 15 ods. 1 Správnej dohody o vykonávaní Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení, podľa ktorej sa sídlom zamestnávateľa rozumie adresa, ktorá je ako sídlo zapísaná v obchodnom registri. Ak je zamestnávateľom fyzická osoba, sídlom je adresa, ktorá je v obchodnom registri uvedená ako miesto podnikania; ak je zamestnávateľom odštepny závod alebo iná organizačná zložka zapísaná v obchodnom registri, sídlom zamestnávateľa sa rozumie adresa tohto odštepneho závodu alebo organizačnej zložky. Ak adresa zamestnávateľa nie je uvedená v obchodnom registri (napríklad pri niektorých podnikoch zriadených priamo zákonom), postupuje sa podľa čl. 20 ods. 3 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení. Ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky bol navrhovateľ zamestnaný u zamestnávateľa Chenomont Brno, ktorý mal ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky 31.12.1992, alebo naposledy pred týmto dňom, sídlo na území Českej republiky. Všetky doby zabezpečenia, ktoré získal pred 01.01.1993, sa preto považujú za doby zabezpečenia Českej republiky a dôchodok je za ne príslušná poskytnúť Česká správa sociálneho zabezpečenia.

Navrhovateľ včas podaným odvolaním vyjadril nesúhlas s vypočítanou výškou starobného dôchodku. Namietal, že pri vypočítaní sumy starobného dôchodku mu nebola zohľadnená práca v zahraničí. Na pojednávaní dňa 12.07.2016 navrhovateľ uviedol, že odporkyňa mu spísala návrh na priznanie starobného dôchodku v Českej republike. O tejto žiadosti české orgány sociálneho poistenia doposiaľ nerozhodli, ale do rozhodnutia mu začali posielat sumu 7.550 Kč. Predpokladá, že dôchodok v Českej republike mu bude priznaný. Žiadal, aby súd preveril správnosť postupu pri stanovení výšky starobného dôchodku.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že navrhovateľ pred rozdelením Českej a Slovenskej Federatívnej republiky pracoval v Českej republike a obdobie odpracované pred 31.12.1992 sa započítava na dôchodok v Českej republike. Navrhovateľ má teda nárok na dôchodok v Českej republike ako aj na pomernú časť starobného dôchodku v Taliansku. K námietke výšky vymeriavacieho základu navrhovateľa, odporkyňa uviedla, že vychádzala z daňových priznaní a čiastkového základu dane, ktorý je v týchto priznaniach uvedený. Záverom zotrvala na správnosti napadaných rozhodnutí a žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). V zmysle § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), začaté pred dňom účinnosti tohto zákona (pred 01. júlom 2016), sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP a § 250s OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250l ods. 2 OSP v spojení s § 250ja ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Podľa čl. 11 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení (ďalej len „Zmluvy“), ktorá bola publikovaná v Zbierke zákonov pod č. 318/1994, rozsah a spôsob hodnotenia dôb zabezpečenia sa spravujú právnymi predpismi toho zmluvného štátu, v ktorého dôchodkovom zabezpečení sa tieto doby získali, a ustanoveniami článku 20 tejto zmluvy.

Podľa článku 20 Zmluvy doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal zamestnávateľ občana sídlo ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo

naposledy pred týmto dňom.

Z predložených spisov Najvyšší súd SR zistil, že navrhovateľ požiadal o starobný dňa 19.01.2015, ktorý žiadal priznať od XX.XX.XXXX, kedy nadobudol dôchodkový vek, podľa predpisov Slovenskej republiky. Navrhovateľ bol zamestnaný v Českej republike od 01.01.1990 do 31.12.1995, od 01.06.1995 do 31.08.1998, od 03.08.1999 do 20.10.1999, od 19.10.1988 do 31.01.2000 a v Talianskej republike od 01.02.2005 do 31.12.2007. Odporkyňa postupujúc v súlade s vyššie uvedenými predpismi, vypočítala teoretickú výšku starobného dôchodku, keďže navrhovateľ nezískal potrebnú dobu dôchodkového poistenia pre vznik nároku na starobný dôchodok. Presný postup podrobne opísala v napadnutom rozhodnutí. Získanie ďalšieho obdobia dôchodkového poistenia podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, Českej republiky a Talianskej republiky nebolo preukázané.

Na základe uvedených skutočností Najvyšší súd SR v zhode s krajským súdom a odporkyňou uvádza, že nárok na starobný dôchodok vznikol navrhovateľovi len s prihliadnutím na doby poistenia získané podľa právnych predpisov Českej republiky a Talianskej republiky, v rozsahu 11.613 dní (t. j. 31,8165 rokov obdobia dôchodkového poistenia). Ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok, navrhovateľ získal spolu 15.817 dní obdobia dôchodkového poistenia. Na základe uvedeného bolo potrebné sumu starobného dôchodku určiť podľa čl. 52 ods. 1 nariadenia /ES/ Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia. Suma starobného dôchodku je určená ako časť teoretickej sumy dôchodku, ktorá zodpovedá pomeru medzi dĺžkou obdobia dôchodkového poistenia získaného podľa právnych predpisov Slovenskej republiky a celkovou dobou poistenia získanou aj podľa právnych predpisov Českej republiky a Talianskej republiky. Teoretická suma starobného dôchodku predstavuje sumu, ktorá by navrhovateľovi patrila, ak by sa doby poistenia získané podľa právnych predpisov iných štátov považovali za obdobie poistenia získané podľa právnych predpisov Slovenskej republiky.

Starobný dôchodok z dôchodkového poistenia Slovenskej republiky možno navrhovateľovi priznať len v sume zodpovedajúcej obdobiu dôchodkového poistenia získaného podľa právnych predpisov Slovenskej republiky. Suma starobného dôchodku navrhovateľa sa potom určí ako časť teoretickej sumy starobného dôchodku, zodpovedajúca pomeru obdobia dôchodkového poistenia získaného podľa právnych predpisov Slovenskej republiky k celkovému trvaniu dôb dosiahnutých aj podľa právnych predpisov ostatných členských štátov, v tomto prípade Českej republiky a Talianskej republiky.

Nakoľko navrhovateľ nespĺnil podmienku získania obdobia dôchodkového poistenia potrebného pre vznik nároku na starobný dôchodok len z dôb poistenia získaných podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, v súlade s koordináčnymi nariadeniami Európskej únie bolo potrebné pri posúdení nároku na starobný dôchodok navrhovateľa prihliadnuť aj na doby poistenia získané v Českej republike a Talianskej republike.

Odporkyňa určila správne teoretickú sumu starobného dôchodku, podľa § 66 ods. 1 zsp, ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na výplatu starobného dôchodku, t. j. k XX.XX.XXXX, a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Spôsob výpočtu konečnej sumy starobného dôchodku odporkyňa rozviedla podrobne a zrozumiteľne.

Zmluva medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení je medzinárodnou zmluvou, spĺňajúcou podmienky platnosti, ratifikácie a vyhlásenia, dostatočne jasne a priamo zakladá práva a povinnosti subjektov, a preto je priamo aplikovateľná.

V prejednávanej veci k 31.12.1992, teda ku dňu zmeny v štátovprávnom usporiadaní a rozdelení ČSFR na dva samostatné štáty, mal zamestnávateľ navrhovateľa sídlo v Českej republike. Všetky doby dôchodkového poistenia, ktoré navrhovateľ získal k tomuto dňu na území Slovenskej republiky sa preto považujú za doby poistenia v Českej republike. V dôsledku tejto skutočnosti mohla navrhovateľovi zhodnotiť na dôchodkové účely tieto doby zamestnania len Česká správa sociálneho zabezpečenia, podľa právnych predpisov Českej republiky, čo zrejme podľa výpovedi navrhovateľa aj urobila.

Najvyšší súd z administratívneho spisu mal preukázané, že starobného dôchodku navrhovateľa zodpovedá dobe a výške platenia poistného v rozhodnom období. Nad rámec námietok ešte uvádza, že v prípade, že súčet právoplatného českého a slovenského starobného dôchodku bude nižší než teoretická výška starobného dôchodku, navrhovateľ má možnosť požiadať o priznanie príplatku podľa § 69b zsp.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z uvedeného dôvodu rovnako ako súd prvého stupňa nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne, a preto rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 250k ods. 1 OSP ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

Navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky mu nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania (§ 250k ods. 1 OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.